

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות קו.

עין משפט
גד מצוה

עו א מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה טו סמג
עשין נב טו"ש"ע אה"ע סי'
קסט עשין מד ובסדר
חליצה סעי' לו ובפירוט
סדר חליצה סעיף מה:
עו ב מיי שם הל' בד
טו"ש"ע שם סג'
חליצה סעי' י:
עו ג מיי שם הלכה ז
טו"ש"ע שם סעי' י'
ובסדר חליצה סעיף מו
ובפירוט סדר חליצה סעי'
טו:
עו ד מיי שם סג' בד
טו"ש"ע שם סג' הלכות
חליצה סעי' נא:
עו ה מיי שם טו"ש"ע שם
סעי' י:
פא ו מיי פ"ד מהל'
גזילה ופירוש הל' סמג
עשין עד טו"ש"ע
חומ"ק סעי' קכד ע"י:
פב ז מיי פ"ח מהל'
גירושין ה"א סמג
עשין מה נ טו"ש"ע אה"ע
סי' קמג ע"י א:
פג ח מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כה סמג
עשין נב טו"ש"ע שם סי'
קסט עשין יג כה"ה
לכא סעי' א'
פד ט מיי פ"ד מהל'
משנה הקדמות
הלכה טו:
פה י מיי פ"ב מהל'
גירושין הלכה כ
סמג עשין נ טו"ש"ע שם
סימן קלד ע"י ה:
פו ב מיי פ"ד מהלכות
יבום הלכה כט סמג
עשין נב טו"ש"ע שם סימן
קסט סעיף ה:
פז ג מיי פ"א מהל'
גירושין הלכה י סמג
עשין כ טו"ש"ע שם סי'
קסט ע"י ח:
פח ד מיי שם הלכה ט
סמג ו טו"ש"ע שם
ומיי מהלכות יבום
הלכה טט סמג עשין נב
קסט ע"י אה"ע סימן קסט
ט ובפירוט סדר
חליצה סעיף לה:

על מנה ספקין לך מאתים וזו. והע"ג דלא יבא ליה חליצתה כשירה
כדמפורש בכתובות בהמדיר (דף ע"ד). דכל תנאי מבני גד ובני ראובן
גמרינן תנאה שאפשר לה להתנות על ידי שליח שעשה משה את יהושע
שליח לתת להם את ארץ הגלעד הוי תנאה תנאה וכל תנאי דלא
אפשר לעשות על ידי שליח כגון
חליצה אין תנאי מועיל בה וזהו טעמו
של דבר: כפי עמודי. עמודי
והמייבמי לו: ישעיה. מהמייבמי
לו: זו היא עמידה. זו היא תקנתה:
ידעם ליה. מוכרת היא בו שום דבר
גנאי: אמרה ליה אין ממונה הוא
לה. דבר זה היא יודעת בו שאין
בה לייבמה אלא כדי לאכול ולכלות
ממונה ולגרשה: לישנא אחרינא כפי
עמודי. עמודי על רגליך דכתיב
(דברים יט) ועמדו שני האנשים
בעמידה: ישעיה זו היא עמידה.
קטעת היא או חולה. אמר לה ידע
לה מכיר הוא זה שרואה לייבמה
אמרה ליה אין וממונה הוא בה:
לשא ר' יוחנן. דאמר לעיל עד
שיתכוונו שניהם: הכי ליה. דהא
קבילת עלה והע"ג דחליצה כהכי לא
מיפסלא מיהא אחרינא לקוימיה תנאה
מדינא כשאר שכירות דעלמא: אמר
ליה. כיון דחליצה כשירה היא משום
דינא נמי לית ליה דכיון דעליה רמיא
למיבעד ולא כפי משטתה אזי כך עבדה
ליה: מעבדא. מעבד יס כספיה:
אמר ליה אזני. לרב פפא: אבון
היכא. כלומר כמדומה אני שיש לך
אבן ואת סומיך לך לספק כרביך
לפיכך קא ממדדן שנעמיק: ושכנו.
אבונה ואימיה: גט מוטעה פסול.
אם אינה מקיימת תנאה דליפטר
לגט ע"י שליח שהאומר לשנים כתבו
ומנו גט לשתי הרי אלו יכתבו וימנו
היכך דמי לתנאי בני גד ומהני ביה
תנאה: וכן גביטי נשים. כופין אותו
עד שיאמר רוצה כי יבא ויבנה אע"פ
שאין מכירין. יבם ויבמה שבאו
לפנינו לחלוץ ואין אנו מכירין בו שהוא
וממאנין. ז"ד מוקקין למיאוץ אע"פ
שאין מכירין: לפיכך. הואיל ומוקקין
להם אע"פ שאין מכירין אותם: אין
כופין וגט חליצה. עדים רוחאים
בחליצה ובמיואץ אין כופין ונותנין
לה להיות צידה לזכות אלא"כ מכירין
שהן יבם ויבמה. והשתא דאין כופין
אל"כ מכירין אזי נמי לאו יבמה הוא
לא נפיק חורבה מניה דכל כמה
דלית לה גט חליצה לא נכפי לה:
חיישין לז"ד טועין. אם כתבו לה
עדים ראויי שחללה בפנינו מפלוני
ואפילו לא כתבו בו ואשתמודענהו
חיישין שמה תראה גט זה לז"ד אמר
הכתוב גט זה יבמה הוא אם לאו
וישאו אותה והיו טועין בחלכה
שאין יודעין שחולצין וממאנין והע"פ
שאין מכירין: לפיכך. הואיל ואין
חולצין אל"כ מכירין: נותנין גט
חליצה. עדים שרואה שחלצין יכולין
לכתוב לה והע"פ שאין מכירין ולא
חיישין שמה טעו ז"ד בחלכה זו
לומר חולצין אף על פי שאין מכירין
וחללו לה ממי שאינו יבמה:
מתני'

בתי עמודי. ללשון שפי' בקונטרס עמודי וחללי לו משמע שרבי
עמידה לחלוץ ושמה לכמהלה צבי ולא מיפסלא כהכי כדפרישי'
לעיל (דף קג). גבי צין עומד צין יושב צין מוטעה:
אין לו א"א שברו. היינו דוקא כגון הכא ששאל דבר גדול במקום
שאין לוקחין אלא דבר מועט * וכן
היה להגדול במתא (ז"ק קטו: ושם)
גבי הלך להציל כרוז ודורמסקין
לחולה דאין לו אלא שכרו אבל היכא
שלוקחין דבר גדול התם אין יכול
לומר לו משטתה אזי כך והע"פ שלא
הוציא כלום מאותו דבר שמועט עליו
שכר: **רבא** אמר רב סחורה.
והא דלמיר באלו מליאות (ז"מ דף ג.
ושם) אמר רבא כגון רב סחורה
לאסבדן וזהמא ליסטרון פירוש שאמר
עייני צלותא משנה אחת רבה גרס
התם אל רבא היה תלמידו מנהג
כדמשמע הכא ובכמה דוכחין ואית
דגרסי התם רבא וי"ל דה"ק אפילו
לא אסבדן אלא וזהמא ליסטרון בלנד
אזי חייב לקרוע עליו *:

**לפיכך אין כותבין גט חליצה
אא"כ מכירין בו.**
פירש בקונטרס דחיישין שמה יטעו
בית דין האחרון וישארו בלא הכרת
יבם ויסמכו על בית דין הראשון וה"ת
ואמאי חולצין בית דין הראשון אע"פ
שאין מכירין וניחוש דלמא מיימי
סהדי שחללה ז"ד ויסמכו בית דין
האחרון עלייה וישארו לשוק בלא
הכרה וי"ל לדעים אינם מעידין
לאחלאין וישאלו להם אם הכירוים בית
דין הראשון דכולי האי ודאי לא
חיישין: **ורבא** ידידיה אמר בו'
ולא חיישין לבית דין מועין. פירוש
שמה טעו ז"ד הראשון ועשו בלא
הכרה כך פירש הקונטרס וקשה
דאין פירוש בית דין טועין שה
דחיישין לבית דין טועין דרב סחורה
היינו בית דין אחרון ולא חיישין לבית
דין טועין דרבא היינו בית דין הראשון
ועוד קשה לר"י דלמיר פ' יש נחלין
(ז"ב דף קלח: ושם) אמר רב דימי
הילכתא לא חיישין לז"ד טועין ופריך
מ"ש מדרבא דלמיר רבא אין חולצין
אל"כ מכירין דחיישי' לבית דין טועין
כו' אלמא דרבא גרסי' חוששין
לבית דין טועין ונראה לר"י כגירסת
ספרים ישנים דגרסי דרבא סחורה
לא חיישין ודברא חיישין וה"פ לא
חיישין לבית דין טועין שמה יטעו
בית דין אחרון להשיאה ע"י חליצה
שיעירו בחליצה ולא בהיכרה דכולי
האי לא חיישין אלא יחזרו עליהם אם
הכירו ז"ד הראשון ורבא סבר דאין
חולצין אל"כ מכירין שמה יטעו בית
דין האחרון להשיאה על ידי עדים
ויאמרו שלא עשו כ"א כהכרה והקשה
הר"י יהודה מדתניא בתוספתא (פ"ב)
חולצין לאשה אע"פ שאין מכירין
אותה תיקשה לרבא משמיה דנפשיה
ותירך לתוספתא מיירי דאורייתא
ואמוראי דהכא איירי דרבנן: א'
רבא

תנו רבנן * חליצה מוטעת כשירה אי זו היא
חליצה מוטעת אמר ר"ל כל שאומרים לו
חלוץ ובכך אתה כונסה אמר ליה רבי יוחנן
אני שונה * בין שנתכוון הוא ולא נתכוונה
היא בין שנתכוונה היא ולא נתכוון הוא
חליצתה פסולה עד שיתכוונו שניהם כאחד
ואת אמרת חליצתה כשירה אלא *כל
שאומרים לו חלוץ לה ע"מ שתתן לך מאתים
וזו תניא נמי הכי חליצה מוטעת כשירה אי
זו היא חליצה מוטעת כל שאומרים חלוץ
לה על מנת שתתן לך מאתים זו ומעשה
באשה אחת שנפלה לפני יבם שאין הגון
לה ואמרו לו חלוץ לה על מנת שתתן לך
מאתים זו ובא מעשה לפני רבי חייא
והכשירה ההוא דאתא לקמיה דרבי חייא
בר אבא אמר לה יבתי עמודי אמרה ליה
(א) אימא ישיבתה זו היא עמידתה אמר לה
ידעת ליה אמרה ליה אין ממונה הוא דחוא
לה וקבעי למיכיליה מינה אמר לה לא ניהא
לך אמרה ליה לא אמר ליה חלוץ לה ובכך
אתה כונסה לבתר דחלוץ לה אמר ליה השתא
מינך אפסלא לה חלוץ לה חליצה מעלייתא
כי היכי דתישתי לעלמא בת המוה דרב
פפא נפלה לפני יבם שאין הגון לה אתא
לקמיה דאביי אמר ליה חלוץ לה ובכך אתה
כונסה אמר ליה רב פפא לא סבר לה מר
להא דאמר רבי יוחנן ואלא היכי אימא ליה
אמר ליה חלוץ לה ע"מ שתתן לך מאתים
זו לבתר דחלוץ לה אמר לה זיל הב ליה
אמר ליה * המשטה אני כך עבדה ליה מי
לא תניא * הרי שהיה בורח מבית האסורין
והיתה מעבדא לפניו ואמר ליה טול דינר
והעבידני אין לו אלא שכרו אלמא אמר ליה
משטה אני כך הכא נמי משטה אני כך
אמר ליה אבון היכא א"ל במתא אינך היכא
א"ל במתא יהיב בהו עיניה ושכיב: ת"ך
* חליצה מוטעת כשירה וגט מוטעה פסול
חליצה מעושה פסולה גט מעושה כשר
הכי דמי אי דאמר רוצה אני אפי' חליצה
נמו ואי לא אמר רוצה אני גט נמי לא הכי
קאמר חליצה מוטעת לעולם כשר וגט
מוטעה לעולם פסול * חליצה מעושה וגט
מעושה זימנין כשר וזימנין פסול הא דאמר
רוצה אני הא דלא אמר רוצה אני * דתניא
יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול בעל
ברחו ת"ל לרצונו הא כיצד * כופין אותו עד
שיאמר רוצה אני * וכן אתה מוצא ב'גביטי
נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני אמר
רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא חולצין
אע"פ שאין מכירין ממואנין אע"פ שאין
אם כן מכירין ואין כותבין גט מיאון אלא
אם כן מכירין * אין חולצין אלא אם כן
מכירין * לפיכך כותבין גט חליצה אף על פי
שאין מכירין ולא חיישין לבית דין טועין:
מתני'

תורה אור השלם
1. אמר עלה קרבנו מן
הקרבן ואת תמינ' הקרבנו
אל פתח אהל מועד
יקריב אותו קרבנו לפני
? ויקרא א ג

תוספות ישנים
(א) תיבה למ"ד חליצה
אינה אל"כ מכירין מ"ש
מהא דתנן פרק (התקבל)
האומר (קדושין סג.)
קדשמי את בני ואני יודע
למי קדשתי ובה אחד
ואמר אני קדשתי ונתן לה
גט מותרת אלמא לא בעינן
היכרה. וכן האשה שאמרה
נתקדשתי ואני יודעת למי
נתקדשתי ובה אחד ואמר
אני קדשתי ונתן לה גט
מותרת אלמא לא בעינן
היכרה. והכל אמאי אין
חולצין אל"כ מכירין וש
תירך לתוספתא חייש שמה
תקדו דכרי ויכחשוהו
האיש או האשה אבל הכא
ליבא דמכתוב ליה שחרי גם
הוא רוצה כמות מיה ל"ע
דקמן לקמן בפרק בתראה
(קכז). משאין על פי מנ
קול ומעשה בחדש שנמת
על ראש המה ואמר פלוני
בן פלוני ממוקס פלוני מת

והלכו ולא מנאו שם אדם והשיאו ושבו מעשה בחדש בללמון שאמר אזי פלוני נשכתי נשתי וזהו ואלו ולא
הכירוהו והשיאו את אשתו דאלמא לא בעינן היכרה. ושמה הכא מיידי שגם היבם אינו מכיר בה שהיא יבמתו. כגון שהיה הוא
גמדי' וכן בני מלאך באומרת אי אפשי בפלוני בעלי והבעל אינו יודע וי"ע:

מלמד שכופין אותו. לקיים דברי גדו (קדושין ג) להקריב מה שגדל (ב"ב מח.). וכן אתה מוצא בגיטי נשים. כפיך דמן
(כתובות עו). ואלו כספין אותו להוציא מוכה שמן ובעל פולפוס דכופין ומכין אותו עד שיאמר רוצה אני דנקמן מדעמו משמע
(רשב"ם ב"ב מח.).